

טיוטת חוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, (תיקון מס' 8), התשפ"ב – 2022 – הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מחליטים :

א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, (תיקון מס' 8), התשפ"ב–2022 (רצ"ב).

ב. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת.

ג. בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה ולהקדים את הדיון בהצעת החוק.

ד. בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה: אין מניעה משפטית לקבל את הצעת ההחלטה כמפורט בחוות הדעת המשפטית הנלווית.

סיווגים

סיווג ראשי: 07חקיקה ממשלתית.

תחום פעולה עיקרי: 02חברה וכלכלה.

מוגש על ידי שרת החדשנות, המדע
והטכנולוגיה

כ"ג באדר א' התשפ"ב
24 בפברואר 2022

**נושא הצעת ההחלטה: חוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה,
תשמ"ד-1984 (תיקון מס' 8), התשפ"ב-2022 – הסמכת ועדת השרים לענייני
חקיקה**

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

1. במסגרת השינויים שנערכו בחלוקת תחומי האחריות בין שרים ובשיוך בשטחי הפעולה של משרדי הממשלה שונים לקראת לאחר כינונה של הקמת הממשלה ה-36, הועברו, באישור הכנסת, סמכויות שר הכלכלה והתעשייה שבחוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, התשמ"ד-1984 (להלן: החוק העיקרי), לרבות אלו ביחס לרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית (להלן: "רשות החדשנות") לשרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה. כמו כן, הועבר שטח הפעולה המתייחס לפעילות וסמכויות המדען הראשי של משרד הכלכלה והתעשייה בכל הקשור לרשות החדשנות, לשטח פעולה במשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה (החלטת ממשלה מס' 129 מיום 19.7.2021; אישור הכנסת מיום 2.8.2021) (להלן – הכל יחד "העברת הסמכויות").
2. חיבור רשות החדשנות עם משרד המדע, תואם למגמות בעולם, לאור הקשר החזק בין שלבי המחקר והפיתוח היישומי, לבין שלב הפיתוח התעשייתי במסגרת תעשיית החדשנות וההיי-טק.
3. תכלול של תחומי המדע, המחקר היישומי, הטכנולוגיה והחדשנות על-ידי גורם ממשלתי מרכזי, כנהוג במדינות רבות בעולם, יסייע ליצירת סינרגיה בין השחקנים הפועלים בתחום, לקידום שיתופי פעולה בתחומי המחקר והפיתוח, ולחיוזק מעמדה של תעשיית ההייטק והחדשנות כמנוע צמיחה למשק הישראלי.
4. שרי מדע וטכנולוגיה מקבילים במדינות רבות בעולם, אמונים הן על קידום המחקר והפיתוח המדעי והן על קידום תחום החדשנות וההיי-טק, ופועלים כגורם בעל ראייה רחבה ומתכללת לעידוד תעשיות עתירות ידע ולהסרת חסמים ממשלתיים ורגולטוריים בתחומים אלה. המדע והמחקר הם הבסיס לפיתוח וליצירה של טכנולוגיות יישומיות, ועל כן פעילויות משרד המדע ורשות החדשנות בעולמות המחקר והפיתוח נמצאות על אותו הרצף ושזורות זו בזו. בנוסף, מקודמים בימים אלו פורומים בינלאומיים של שרי חדשנות, מדע וטכנולוגיה, המתכללים מדיניות בינלאומית, בקשר עם מדינת ישראל, בתחומי טכנולוגיה מתפתחים ובתחומי חדשנות ומדע.
5. האתגרים החדשים עמם מתמודדת מדינת ישראל, בפרט בעקבות השלכות משבר הקורונה על הכלכלה, התעשייה והמשק, מחייבים השקעה ממשלתית ביצירת מנועי צמיחה חדשים ומשמעותיים בתחומי המחקר והפיתוח היישומי והתעשיות עתירות הידע. אתגרים אלו מדגישים את החשיבות בגורם מתכלל אשר יוביל את הפיתוח

וההשקעה בתשתיות מחקר לאומיות אשר יסייעו למדינת ישראל לצאת מהמשבר ולהמשיך להוביל בתחומי המדע, הטכנולוגיה והחדשנות העולמית.

הצעת החוק מעגנת את התיקונים הדרושים בחוק העיקרי לצורך השלמת העברת הסמכויות, ובעיקרם:

א. בכל מקום בחוק המתייחס לשר הכלכלה, להתייחס ל"שר החדשנות, המדע והטכנולוגיה".

ב. העברת הסמכויות המוקנות כיום בחוק המו"פ למדען הראשי במשרד הכלכלה והתעשייה, הן בתפקיד זה והן בתפקידו כראש רשות החדשנות, לעובד מדינה בכיר במשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, שיקרא המדען הראשי לחדשנות, ושימונה על ידי ממשלת ישראל לפי הצעת שרת החדשנות המדע והטכנולוגיה, לפי המלצת ועדת איתור ואשר יהיה ראש רשות החדשנות (להלן: ראש רשות החדשנות). הליך המינוי לתפקיד יהיה בהתאם לתהליך המינוי הקבוע היום לתפקיד זה, בהתאם לקבוע בחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט – 1959. מובהר כי לא יחול שינוי באופן שבו ימונה המדען הראשי לחדשנות לתפקיד, וכי הליך הבחירה לתפקיד יעשה באמצעות ועדת איתור, שתמונה בהתאם לכללים המקובלים בשירות המדינה, ובהתאם לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט – 1959, ביחס לקבוע ביחס למינוי המדען הראשי של משרד הכלכלה והתעשייה (בשינויים המתחייבים מהעברת הכפיפות);

ג. מתן אפשרות לכל אחד מהשרים לדרוש מהרשות בהודעה בכתב, לגבש עמדה, המלצה או חוות דעת.

ד. הארכת התקופה שבה השרים רשאים להתנגד לאישור מסלולים חדשים או לתיקון קיימים מכוח סעיף 8 לחוק.

ה. מינוי עובדי משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה במקום עובדי משרד הכלכלה למועצת הרשות ולוועדות המחקר;

ו. תיקון חוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959 (בכל הנוגע לסמכויות המדען הראשי במשרד הכלכלה לפי החוק האמור);

ז. תיקון חוק המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח אזרחי, התשס"ג-2002 (בכל הנוגע לסמכויות המדען הראשי במשרד הכלכלה לפי החוק האמור).

7. ההחלטה נדרשת על-מנת לקדם את השינוי המבני שהוסכם עליו במהירות האפשרית.

8. אין באמור בהחלטה זו או בישומה כאמור בהחלטה זו לרבות התיקונים בחוק העיקרי, בכדי לפגוע או לשנות את דרגת הבכירות והכפיפות של המדען הראשי לחדשנות במשרד החדשנות המדע והטכנולוגיה מזו אשר הייתה קבועה לתפקיד המדען הראשי במשרד הכלכלה ותעשייה טרם העברת שטח הפעולה של לשכת המדען הראשי במשרד הכלכלה ותעשייה למשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, ואין בה בכדי לפגוע בעצמאות, בסמכויות ובפעילות רשות החדשנות.

9. ההחלטה נדרשת על-מנת לקדם את שינויי החקיקה הנדרשים לצורך השלמת מימוש החלטת הממשלה מס' 129 מיום 19.7.2021 בכל הנוגע לקידום החקיקה שתאפשר את השינוי המבני שפורט לעיל.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

אין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

משרד הכלכלה – אין מניעה לקבל את הצעת ההחלטה.

משרד האוצר – אין מניעה לקבל את הצעת ההחלטה.

עמדת יועמ"ש משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה: אין מניעה לאור האמור לעיל.

בכבוד רב,

עו"ד דני חורין

יועמ"ש (בפועל)

משרד החדשנות,

המדע והטכנולוגיה

א. שם החוק המוצע:

חוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, תשמ"ד-1984 (תיקון מס' 8), התשפ"ב-2021

ב. עיקרי החוק המוצע, מטרת החוק המוצע והצורך בו:

1. במסגרת השינויים שנערכו בחלוקת תחומי האחריות בין שרים ובשיוך בשטחי הפעולה של משרדי הממשלה שונים לאחר כינונה של הממשלה ה-36, הועברו, באישור הכנסת, סמכויות שר הכלכלה והתעשייה שבחוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, התשמ"ד-1984 (להלן - החוק), לרבות אלו הנוגעות לרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית (להלן - רשות החדשנות או הרשות) לשרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה. כמו כן, הועבר שטח הפעולה המתייחס לפעילות המדען הראשי של משרד הכלכלה והתעשייה ולסמכויותיו בכל הקשור לרשות החדשנות, לשטח פעולה במשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה (החלטת ממשלה מס' 129 מיום י' באב התשפ"א (19 ביולי 2021); אישור הכנסת מיום כ"ד באב התשפ"א (2 באוגוסט 2021); וכפי שפורסם בילקוט הפרסומים התשפ"ב, עמ' 108) (להלן - הכל יחד - העברת הסמכויות).
2. חיבור רשות החדשנות עם משרד המדע, תואם למגמות בעולם, לאור הקשר ההדוק בין שלבי המחקר והפיתוח היישומי, לבין שלב הפיתוח התעשייתי במסגרת תעשיית החדשנות וההיי-טק.
3. תכלול של תחומי המדע, המחקר היישומי, הטכנולוגיה והחדשנות על-ידי גורם ממשלתי מרכזי, כנחוג במדינות רבות בעולם, יסייע ליצירת סינרגיה בין השחקנים הפועלים בתחום, לקידום שיתופי פעולה בתחומי המחקר והפיתוח, ולחיווק מעמדה של תעשיית ההייטק והחדשנות כמנוע צמיחה למשק הישראלי.
4. שרי מדע וטכנולוגיה מקבילים במדינות רבות בעולם אמונים הן על קידום המחקר והפיתוח המדעי והן על קידום תחום החדשנות וההיי-טק, ופועלים כגורם בעל ראייה רחבה ומתכללת לעידוד תעשיות עתירות ידע ולהסרת חסמים ממשלתיים ורגולטוריים בתחומים אלה. המדע והמחקר הם הבסיס לפיתוח וליצירה של טכנולוגיות יישומיות, ועל כן פעילויות משרד המדע ורשות החדשנות בעולמות המחקר והפיתוח נמצאות על אותו הרצף ושזורות

זו בזו. בנוסף, מקודמים בימים אלו פורומים בינלאומיים של שרי חדשנות, מדע וטכנולוגיה, המתכללים מדיניות בינלאומית, בקשר עם מדינת ישראל, בתחומי טכנולוגיה מתפתחים ובתחומי חדשנות ומדע.

5. האתגרים החדשים שעמם מתמודדת מדינת ישראל, בפרט בעקבות השלכות משבר הקורונה על הכלכלה, התעשייה והמשק, מחייבים השקעה ממשלתית ביצירת מנועי צמיחה חדשים ומשמעותיים בתחומי המחקר והפיתוח היישומי והתעשיות עתירות הידע. אתגרים אלו מדגישים את החשיבות בגורם מתכלל אשר יוביל את הפיתוח וההשקעה בתשתיות מחקר לאומיות אשר יסייעו למדינת ישראל לצאת מהמשבר ולהמשיך להוביל בתחומי המדע, הטכנולוגיה והחדשנות העולמית.

6. הצעת חוק זו מעגנת את התיקונים הדרושים בחוק לצורך השלמת העברת הסמכויות, ובעיקרם -

א. החלפת ההתייחסות בחוק ממשרד הכלכלה והתעשייה והשר העומד בראשו, למשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה ולשר העומד בראשו.

ב. שינוי הגדרת "המדען הראשי" - החוק מקנה תפקידים למדען הראשי במשרד הכלכלה והתעשייה. במסגרת העברת הסמכויות עוברים תפקידים אלו למדען הראשי במשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, אשר יישא בתפקידי המדען הראשי לפי סעיף 8 לחוק ויהיה ראש רשות החדשנות. בנוסף, מכיוון שבמשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה פועל מזה שנים מדען ראשי, העוסק בתחומי הפעילות המדעיים של המשרד, מוצע להבדיל בינו לבין המדען הראשי לחדשנות.

ג. תיקונים נוספים בחוק הנוגעים לבקשות השרים מרשות החדשנות לגיבוש עמדה, המלצה, חוות דעת או מידע, וכן הארכת התקופה לאישור מסלולי הטבה חדשים או תיקון מסלולים קיימים.

ד. מינוי עובדי משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה במקום עובדי משרד הכלכלה והתעשייה למועצת הרשות ולוועדות המחקר.

ה. תיקונים עקיפים בחוקים שבחם מוזכר המדען הראשי.

7. אין באמור בתיקונים אלו או בישומם כדי לפגוע בעצמאות, בסמכויות ובפעילות רשות החדשנות.

ג. השפעת תזכיר החוק המוצע על החוק הקיים:

תיקון חוק המו"פ ותיקון עקיף לחוקים נוספים: חוק לעידוד השקעת הון, תשי"ט-1959; בחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה),

- ד. השפעת תזכיר החוק המוצע על תקציב המדינה :
אין השפעה על תקציב המדינה.
- ה. השפעת תזכיר החוק המוצע על תקנים במשרדי הממשלה וההיבט המינהלי:
אין השפעה על תקנים.
- ו. השפעת התיקון המוצע על זכויות הילד (לפי חוק לציון מידע בדבר השפעת חקיקה על זכויות הילד):
אין.
- ז. עמדת היועץ המשפטי לממשלה :
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי-פיסקלי) סומך את ידיו על הצעת ההחלטה.
- רצ"ב נוסח החוק המוצע:

הצעת חוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה (תיקון מס'

8), התשפ"ב-2022

1. תיקון סעיף 3 בחוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, התשמ"ד-1984¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 3, במקום "שר הכלכלה" יבוא "שר החדשנות, המדע והטכנולוגיה".

2. תיקון סעיף 4 בסעיף 4 לחוק העיקרי -

(1) בהגדרה "המדען הראשי" במקום "המדען הראשי במשרד הכלכלה" יבוא "המדען הראשי לחדשנות במשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, שמונה לפי סעיף 6א";

(2) בהגדרה "המסלולים הישנים" אחרי "המדען הראשי" יבוא "במשרד הכלכלה".

3. תיקון סעיף 5 בסעיף 5א לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א)(2), אחרי "המדען הראשי" יבוא "במשרד הכלכלה";

(2) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) בביצוע תפקידיה תפעל הרשות בהתאם למדיניות הממשלה בתחומי פעולתה של הרשות, כפי שנקבעה בהחלטות ממשלה, ובהתאם למדיניות שר החדשנות, המדע והטכנולוגיה שתימסר לרשות בכתב, לרבות באמצעות המדען הראשי, ותפורסם באתרי האינטרנט של הרשות ושל משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה; קבעו הממשלה או השר מדיניות כאמור, רשאים הם להורות לרשות, בהחלטת הממשלה או בהודעה שתימסר לרשות בכתב, לפי העניין, לדווח להם על יישום המדיניות כאמור במועדים שיוור.

¹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 100; התשע"ה, עמ' 256

(ד) בלי לגרוע משאר סמכויותיו לפי חוק זה, רשאי כל אחד מהשרים לדרוש מהרשות, בהודעה בכתב, לגבש עמדה, המלצה או חוות דעת או למסור לו מידע, בנושא המצוי בתחום תפקידיה או סמכויותיה לפי חוק זה, למעט מידע מסחרי או עסקי, שהוא מידע פרטני הנוגע לאדם או לתאגיד; קיבלה הרשות דרישה מאת שר כאמור, תעביר את העמדה, ההמלצה, חוות הדעת או המידע, לפי העניין, לשר, באמצעות המנהל הכללי של הרשות; לעניין זה לא יחולו הוראות סעיף 14, ובלבד שלא יימסר מידע לפי סעיף קטן זה הנוגע לעמדת חבר ועדת המחקר בעניין פרטני שנדון בפניה ושמידע המתייחס לדיוני ועדת המחקר בבקשות פרטניות יימסר רק לאחר קבלת החלטתה הסופית של הוועדה.

(ה) דיווח, גיבוש עמדה, המלצה או חוות דעת או מסירת מידע, לפי סעיפים קטנים (ג) ו-(ד), לא יפגעו בחובת הסודיות שנקבעה בדין לגבי אדם או תאגיד."

הוספת סעיף 6א 4. אחרי סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא:

"מינוי המדען 6א. הממשלה תמנה, לפי הצעת שר החדשנות, המדע הראשי לחדשנות והטכנולוגיה, את המדען הראשי לחדשנות במשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה."

תיקון סעיף 8 5. בסעיף 8 לחוק העיקרי -

(1) בפסקה (1), אחרי "הממשלה" יבוא "ולשר החדשנות, המדע והטכנולוגיה";

(2) בפסקה (4), במקום "לוועדת השרים לענייני מדע טכנולוגיה וחלל" יבוא "לוועדת השרים לחדשנות, מדע וטכנולוגיה".

תיקון סעיף 8ב 6. בסעיף 8ב לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א)(3), בכל מקום, במקום "משרד הכלכלה" יבוא "משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה";

(2) בסעיף קטן (ד) -

(א) ברישה, במקום "שר הכלכלה" יבוא "שר החדשנות, המדע והטכנולוגיה";

(ב) בפסקה (3), במקום "שר הכלכלה" יבוא "שר החדשנות, המדע והטכנולוגיה".

7. תיקון סעיף 8 בסעיף 8 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב) כל אחד מהשרים רשאי להתנגד, בהחלטה מנומקת בכתב, להחלטת המועצה כאמור בסעיף קטן (א), בתוך 21 ימי עבודה מיום שנמסרה לשרים ההחלטה, ורשאי כל אחד מהשרים, במהלך התקופה האמורה, להאריכה בתקופה נוספת של שבעה ימי עבודה, בתודעה שימסור לראש הרשות ולשר האחר; מסר אחד השרים הודעה על הארכת התקופה כאמור תהיה התקופה הכוללת להגשת התנגדות בידי כל אחד מהשרים – 28 ימי עבודה מיום שנמסרה לשרים החלטת המועצה; לא התנגדו השרים כאמור, תיכנס החלטת המועצה לתוקף."
8. תיקון סעיף 9 בסעיף קטן 9(א1)(4) לחוק העיקרי, בכל מקום, במקום "משרד הכלכלה" יבוא "משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה".
9. תיקון סעיף 10 בסעיף 10(אז) לחוק העיקרי, ברישה, במקום "משרד הכלכלה" יבוא "משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה".
10. תיקון סעיף 15 כט בסעיף 15(כטא) לחוק העיקרי, במקום "משרד הכלכלה" יבוא "משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה".
11. תיקון סעיף 19 בסעיף 19(א1) לחוק העיקרי, ברישה, במקום "שר הכלכלה" יבוא "שר החדשנות, המדע והטכנולוגיה".
12. תיקון סעיף 42 בסעיף 42(א) לחוק העיקרי, בכל מקום, במקום "שר הכלכלה" יבוא "שר החדשנות, המדע והטכנולוגיה".
13. תיקון סעיף 54 בסעיף 54 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א), ברישה, במקום "לשר הכלכלה" יבוא "לשר החדשנות, המדע והטכנולוגיה";
- (2) בסעיף קטן (ג), בסופו יבוא "או תאגיד".
14. תיקון חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959² -
- (1) בסעיף 18(א), בהגדרה "תכנית מחקר ופיתוח", במקום "שהמדען הראשי במשרד הכלכלה והתעשייה" יבוא "שהמדען הראשי לחדשנות במשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה";

² ס"ח התשי"ט, עמ' 234; ס"ח התשפ"ב, עמ' 242

(2) בסעיף 51כ(ב)(2)(ב), בהגדרה "ענף טכנולוגיה מועדף", במקום "בהתייעצות עם המדען הראשי במשרד הכלכלה והתעשייה" יבוא "בהתייעצות עם המדען הראשי לחדשנות במשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה";

(3) בסעיף 51כד, בהגדרה "מפעל טכנולוגי מועדף", בפסקה (3), במקום "המדען הראשי במשרד הכלכלה והתעשייה" יבוא "המדען הראשי לחדשנות במשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה".

תיקון חוק המועצה 15. בחוק המועצה הלאומית למחקר ופיתוח אזורי, התשס"ג-2002³, בסעיף 4(ד)(4) במקום "המדען הראשי במשרד התעשייה והמסחר ובהתאחדות" יבוא "בהתאחדות" ופיתוח אזורי

תחילה 16. תחילתו של סעיף 15כט(א) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 10 לחוק זה, ביום ח' בטבת התשפ"ג (1 בינואר 2023).

---

³ סייח התשס"ג, עמ' 52; התשס"ח, עמ' 98.